

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Naša stranka.

I.

»Kaka stranka vzrase iz gotovih gospodarskih, duševnih, skratka zgodovinskih razmer. Njeno naziranje, njeni smotri, načrti imajo svoj izvor v posebnih izkustvih, neugodnostih in konfliktih dotičnega časa.«

»Neki razvoji gospodarstva, duševnega razvoja, neke nujne reforme dotičnega časa in bližnje bodočnosti zvežejo o teh vprašanih časa enakomisleče ljudi do enakega postopanja v praktičnem političnem zadržanju.«

»Stranke in strankini načrti tedaj niso večni in za vsa vprašanja tega sveta in onega onstran groba. Razvoji gospodarstva, duševnega naziranja so v vednem toku, in nove stranke se rodijo. Nova izkustva novih ljudi in drugi čas vplivajo na stare stranke, načrti se spreminjajo; stare izgleda zob časa.«

Te stavke pred očmi, pogledjmo našo, — da rabimo kratek izraz — slovensko liberalno stranko. Naši klerikali namreč vsak teden pokopujejo liberalizem vsega drugega sveta, pri nas pa so ga, kakor včasih pri vinu pravijo, že pokopali. Le ob volitvah ga zopet najdejo in tedaj pravijo v sveti jezi katoliškega duhovnika, da so ga pri nas raztrosili framasoni, prijatelji hudiča. Treba je tem čudnim ljudem povedati, kaj je ta »framazonska« stranka, da živi in da bo še živela.

Kar tako tja v en dan se ne oglašajo nezadovoljnost z našim duhovenstvom, a oglašajo se vedno glasnejše in v širših krogih. Katoliški duhovnik je bil najmočnejši steber gospodarstva, ki je s tlakarji kmetoval. Katoliški duhovniki so bili voditelji feudalnega gospodarskega sistema. Po njem pridobili so nadvlado čez posvetne sovladarje. V tlakarskem gospodarstvu, v izrabi mase kmeta v delu za koristi duhovenstva ter z njim zvezanega grajskega gospoda pridobilo je katoliško duhovenstvo večji del gmočnih sredstev v svoje roke in s temi nadmoč nad duhovi. Večje duševne moči srednjeveškega duhovenstva

in grajščakov ne bi zadostovalo, maso v tlakarstvu držati. To bogastvo tedanjih časov, obstoječe ponajveč iz velikanskih zemljišč ter brezplačne delavske moči tlakarja, držati je znalo katoliško duhovenstvo dolgo v trdnih rokah. V utrditev tega gospodarstva ločilo je višje duhovenstvo duhovnika od familije s celibatom; ustvarilo si je cerkveno vodstvo s tem udano vojaštvo, ki ima le koristi svojega stanu pred očmi. Žena, otroci v zakonski zvezi so škodljivi koristim stanu, ker zakonskemu očetu-duhovniku bo občni blagor prva, ker skrbeti ima za otroke, za bodočnost istih. Postavljen bi bil po zakonu mej drugo družbo, jednak z drugimi, gospodarski, politični strankar, izpostavljen premembam, razvojem gospodarstva in duševnega razvoja, postavljen bi bil kot navaden kruhoborec v konflikte časa, in hodil bi s časom z razvoji istega naprej. Kar občnemu blagru koristi, koristi vsaj otrokom zakonskega duhovnika. Da mu življenja ne zgreni, izreklo se je, da celibat ni identičen z devištvom. Kar bi bilo za druge greh, za celibatarja-duhovnika ni. (Sv. Ligouri).

Verski kult se je v cerkvi tako uravnaval, da je imel duhovnik priliko, se vtikati v vse privatno življenje posvetnjakov. Imel je pristop tudi v najintimnejše razmere življenja. Kar se je v tej kmečki državi vladanje imenovalo, bilo je v rokah katoliškega duhovnika. On je kaznoval tlakarja in grofa, če mu nista po volji živela in gospodarila. Njegovi škofje in njim na čelu papeži bili so vrhovna vlada, nižji duhovniki uradniki te vlade. Tudi v gradovih so se po tej vladi ravnanje morali. Vse življenje tedanjega državljanja bilo je pod nadzorstvom katoliškega duhovnika. Najmanjše, najneznatnejše stvari je isti nadziral. »Rustica gens optima flens, pessima gaudens«, bilo je njegovo ravnilo glede delujoče mase. Vsako samosvest nižjih plastij ljudstva držal je k tlom, jo z vsemi mogočimi sredstvi uduševal. Dobival je ta duhovnik v vodstvo sinove grajščakov, ki so se že v mladosti vadili gospodovati, maso v

kordi držati, vladati neomikano čedo, pa tudi navadili razkošno živeti. Gospodske narave, ki stopajo čez milijone revežev, mej gorečimi gromadami, na katerih se njihovi nasprotniki žgo, za svojim smotrom, nadvlado čez vse naprej. — Najdivnejša brezsrčnost se v njih kaže in ošabno, napihnjeno gledajo doli na revno maso, pa tudi na mogočnejše, ki jim niso kos. Njih nauk je: pokornost. V nebesih dobiš, ubogi zemljan, nagrado za trpljenje na tem svetu.

Kapitel frančiškanske pokrajine sv. Križa.

(Konec.)

Ta »vita communis« je nekaj posebnega, ker dela človeka — brezpravnega, vile manicipium, človeka polnega hlapčevskega in suznjega duha, za današnje razmere in potrebe nesposobnega, posebno če je odvisen od muhavosti in prismojnosti predstojnikov.

Poglejmo še enkrat, koliko red. hiš ima ta »pokrajina sv. Križa«: Ljubljana, Rudolfovo, Kamnik, Sveto Brezje, Brežice, Maribor, Sv. Trojica, Gorica, Sv. Gora, Pazin. Ustanoviti se imata še dva hospica. V Gradcu služi mnogo tisoč Slovencev. Ondotni samostan frančiškanski je bil in je nastanjen z Nemci, ki so za slovenske hlapce in dekline v duhovnem pomenu res sami Nemci. Starešinstvo tirolske nemške provincije je ta samostan ponudilo »hrvatsko-kranjski« pokrajini, ki naj skrbi za dušni blagor graških Slovencev, ali takratni modri starešine »hrvatsko-kranjske« pokrajine so odgovorili, da nimajo za Gradec sposobnih ljudi, in tako so pripustili, da je slovensko prebivalstvo v Gradcu brez duhovništva, da je moralno propadalo in da so družine se množile po konkubinatu. Zdaj, ko današnji pokrajnik klerike pošilja na filozofske nauke v Hall na Tirolskem, zdaj je Gradec priklonjen Dunaju! To je ena velika smrtnogrešna napaka. V Beljaku na Koroškem imajo tirolski frančiškani samostan. Okolica je vsa slovenska. Ljudje

naši bi se radi z Bogom spravljali, pa se ne morejo, ker jim spovednik reče: »I' ver-steh' nôt bindisch; schau, dass d' weiter-kommst.« Tudi ta samostan bi lahko padal pod svetokriški pokrajino, pa ne, ker je pri nekaterih frančiških premalo pravega krščanstva. To je druga velika smrtnogrešna napaka teh mož. Nemški frančiškani severotirolske pokrajine imajo dosti (26) redovnih bivališč (»domicilium«): Bolcan, Schwaz, Hinterriss, Solnograd, Reutte, Kaltern, Hall, Innichen, Lienz, Telfs, Schmolln, Popping, Inomost, Brixen, Hundsdoerf, Suben, Enns, Baumgartenberg, Bruckmühl, (Gradec), Algersdorf, Lankowitz, (Maribor), M. Trost, Gleichenberg, (Dreifaltigkeit). Iz obzira dušnega pastirstva bi Nemci še par samostanskih postaj odstopili, saj šteje njihova pokrajina do 500 členov, pred katerim brojem se mora svetokriška prav res hudo in zelo sramovati, če pogledamo na okolnost, da je toliko lepih hiš od sebe — vrgla.

Postaviti se imata, kakor se pripoveduje, še dva hospica ali samostaniča. Človek bi mislil, da v Afriki, v Egiptu, v Aleksandriji, kjer biva toliko Slovencev brez dušne oskrbe in postrežbe, ali pa v Palestini, kjer bi bili na roko potujočim Slovincem, ali kamor bi se mnogi dal rad prestaviti, želeč bivati na svetih krajih, ali pa v Ameriki, kamor bi tudi šli nekateri, da bi videli kaj sveta — pa ne. Na ozkih slovenskih tleh, kjer ni potrebe, naj se vzdigajo redovne hiše, a ne tam, kjer so te krvavo potrebne. Današnji svetokriški, to je kranjski frančiškani, res še mislijo, da je vsaka luža morje, da je precej od Novega mesta svet s plankami zabiti. Električna in tehnična sta zblížala najdaljnje narode. Kdor tega ne razume in se po tem ne ravna, tisti je na potu večnega nenapredka.

Omenili smo, da svetokriška pokrajina pošilja svoje klerike v Hall. To spet ni dobro. Tam se bodo navzeli nemškega duha in mišljenja, ter bodo veliki nemškutarji. Kakošna slovenščina se bo govorila in s koliko težavo, to bode smešno. Vrh tega gre denar iz dežele, in tega

LISTEK.

Govornik.

Ruski spisal Anton Čehov.

Nekega lepega jutra se je vršil pokop kolegijskega asesorja Cirila Ivanoviča Vavilanova. Umrli je kot žrta dveh v naši domovini tako razširjenih zločesti — hudobne žene in alkoholizma. Ko se je pomikal sprevod od cerkve proti domu mrtvih, sedel je jeden izmed tovarišev umrlega, neki Poplavski, v voz in je drvil k svojemu prijatelju Gregorju Petroviču Sapojkinu, ki je bil sicer še mlad, a že jako popularen mož. Sapojkina diči redka zmožnost, da govori popolnoma nepripravljen poročne, slavnostne ali nagrobne govore. Govori vam ob vsakem času, v polusnu, s praznim želodcem, v blazni pijanosti, v vročici. Vir njegovih besed teče gladko, enakomerno kakor voda iz strešnega žleba in neizcrpno; v njegovih govorih je ganljivo-sladkih besedij kakor peska ob morju. Govori vedno gostobesedno in dolgo, tako da je treba včasih, zlasti na porokah in v trgovskih krogih, policijo na pomoč klicati, da umolkne.

»S prošnjo prihajam k tebi, prijatelj«,

rekel je Poplavski, ko ga je pozdravil. »Oblecí se nemudoma in pojdi z menoj! Umrli je jeden naših, mi smo baš pri tem, da ga izročimo materi zemlji, pri tej priliki se mora vendar kaka nezmisel ziniti ... Nate stavimo vse nade. Da je umrl kdo manjših, ne bili bi te nadlegovali; a tu se tiče stvar tajnika ... takorekoč stebra vse pisarne. Vendar ne gre, da bi pokopali tako znamenito osebo brez vsake slovesnosti.«

»A, tajnik!« rekel je Sapojkin zevajoč, »to je vendar oni pijanec?«

»Da, pijanec. Vodka in sakuska bode ... Voz se ti pripravi. Idi, dragi! In govori ob grobu tako kaj ciceronskega, hvala ti je zagotovljena.«

Sapojkin je rad privolil. Segel je v lase, napravil melanholičen obraz in odšel s Poplavskim.

»Poznal sem vašega tajnika«, rekel je pri vstopu v voz, »to je bil lopov, kakor malo drugih!«

»Veš, Griša, mrtvih vendar ni grajati.«

»Seveda, a prevejanec je bil le.«

Prijatelja sta dohitela sprevod in se mu pridružila. Mrtvaški voz se je pomikal počasi naprej, tako, da sta imela prijatelja do pokopališča čas, medpotoma skočiti v krčmo in sprazniti nekaj kozarcev za dušno

blaginjo pokojnega. Na pokopališču se je čitala maša. Tašča, soproga in svakinja so po starem običaju silno jokale. Ko so krsto spuščali v grob, vzklíknila je soproga na ves glas: »Položite me k njemu!« A slednjič vendar ni sledila možu v grob, ker je po vsej priliki mislila na odmerjeno ji penzijo.

Sapojkin, ki je čakal, da je nastala splošna tihota, je stopil naprej, pogledal vse okoli stoječe in začel: »Smemo li upati svojim očem in ušesom, ali je ta krsta, ti s solzami porošeni obrazi, ti vzdih in tožbe morebiti le grozovit sen? Ah, vse to, žal, ni sen, in naše oko nas ne vara! Mož, katerega smo pred kratkim videli še tako veselega, tako mladostnosvežega in nedotaknjene, on, ki je še ne dolgo temu pred našimi očmi liki marljivi bučeli znal svoj med v splošni čebelnjak državne organizacije, on, ki ... taisti mož je sedaj pepel. Neizprosna smrt položila je nanj svojo ledeno roko ob času, ko mu je navzlic njegovi starosti sveža moč polnila ude, ko je gojil še najsvetlejšo nade. O, nenadomestljive izgube! Kdo nam ga more nadomestiti? Dokaj dobrih znancev imamo, a Prokop Osipič je bil naš izvoljenec. V globini svoje duše je bil častni svoji službi udan, ni štedil moči in ni si privoščil

spanja, bil je nedotakljiv, nepodkupljiv ... Kako je zaničeval one, ki so ga hoteli podkupiti v škodo občne blaginje, ki so ga hoteli zapeljati z mamečimi obljubami, da bi prelomil svojo dolžnost! Z lastnimi očmi smo videli, kako je Prokop Osipič delil svojo malo plačo z ubožnejšimi tovariši, in prav kar ste slišali tožbe vdov in sirot, ki so živele od njegovih dobrot. Dolžnostim, ki mn jih je nalagala služba, in blagemu svojemu delovanju popolnoma udan, ni poznal za svojega življenja nobenega veselja, da, privoščil si ni niti radosti zakonskega življenja; vsekakor vam je znano, da je ostal do konca svojega življenja neoženjen ... In kdo ga nam more nadomestiti kot tovariša? Kako stoji pred mojimi očmi njegov obrti, prijazen, dobrovoljno smehljajoči se obraz? Slišim njegov mehki, nežno prijateljski glas. Mir tvojemu pepelu, Prokop Osipič! Počivaj v miru, ti poštene, plemeniti berilec!«

Sapojkin je nadaljeval v svojem navdušenju; a slušatelji so začeli šepetati. Govor je ugajal vsem in izvalil marsikatero solzo, toda veliko v njem je bilo tako čudovito. Prvič je bilo nerazumljivo, zakaj je imenoval govornik pokojnika Prokopa Osipiča, dočim se je vendar zval Ciril Ivanovič. Drugič je bilo znano vsem, da je

imajo Nemci radi, tudi če so frančiškani, dobro vedoči, da ne morejo živeti od samih »Tiroler Alpenkräuterjev«. Bolje bi bili frančiškanski kleriki pomeščeni po »škofovih zavodih« — ko bi že ne bilo drugega izhoda.

Kaj je »vita communis«, to smo povedali. Ta »vita communis« je vpeljana v svetokriški pokrajini. V hrvaški civilno-metodski le deloma, le po nekaterih samostanih, t. j. dotičnikovo je, kar zasluži, dasi mora dati predstojniku v ohranjenje. Gvar-dijani, kajpak, ti si pomagajo: oni smejo denar imeti, drugi ne, četudi je vodilo za vse jednako. Spoznali so, da brez denarja ne gre, pa ne gre. In prav zato se »statuta« pri vsakem kapitolu krpučajo, katerih se pa sami ne drže. Romae leges conduntur et Romae non observantur. Ta način življenja je velika zavora agilnosti in ekspanzivnosti, kakoršno bi morali kazati v narodnem in verskem oziru slovenski frančiškani, opazili pa smo baš narobe, dokaz omejenosti in nesposobnosti za družabni vpliv, nasledek brezpravnosti. Ko je italijanska država usvajala redovne hiše, frančiškani niti protestirali niso, češ, saj ni nič našega. Prav zato frančiškane lahko premeščajo oblasti, najlaglje s pomočjo škofovsko ali papeško.* Tako je neki ljubljanski škof ljubljanske frančiškane hotel preseliti vunkaj iz Ljubljane, v Šiško ali Št. Vid. Pa je res tako; tjakaj sodijo, ali vsaj na Rožnik. Za to ni treba nobenih prošnj, samo praktičnega ukaza. In še veseli morajo biti, če se jim pusti kaj seboj vzeti.

Današnji čas je čas praktičnosti in vseobče porabnosti. Zato se morajo tudi redovi prilagovati časovnim in narodnim zahtevam, in to tudi nekateri redovi store, posebno v Ameriki. Na temelju same beračije ne more obstati noben red; beračev je že itak preveč, in zdaj še takih nepotrebnih? Potem se lahko poreče: Circum circa pauperes et in medio mendicantes. Kar kmetu brič ne pobere, to mu frater vzame. Vsaj tako grde navade so bile v Kamniku, kjer so se gospoda frančiškani grofovski gostili, a kmetu zadnji zalogaj otimali. Tako govore ljudje, ki si tega niso izmislili.

Najkoristniši red bi bila za Slovence »družba Salezijancev«. Tu se mladina poučuje v rokodelstvih, v dobrourejenih delavnicah. Ti bodo kdaj koristni udje človeške družbe, znajoči si sami kruha služiti in še drugim deliti. Tako vplivati na družinstvo pa frančiškani ne morejo, ker jim ne dostaje pravega ustroja. Dandanašnji imajo pravico do obstoja samo taki redovi ali verske družbe, ki se znajo sami preživeti in trpečemu človeštvu dobrote deliti. Slovenski frančiškani se mora v dno duše sramovati, da se po tolikih študijah med dobrovoljne prosjake prišteva, da more biti sam sit, a drugim pomagati ne more in ne sme. — Proč ž njimi, ako se ne zgodi slovenskemu narodu koristna reformacija »in capitibus et membris«.

Condemnator.

*) Z »vita communis« pa kar »brevi manu«, naredbenim potom.

pokojnik skozi vse svoje življenje živel s postavno poročeno ženo v prepiru, torej se tudi ni smel zvati samec, tretjič je nosil rudečkasto, gosto brado, nikdar se ni dal briti, in zato je bilo nerazumljivo, zakaj je govornik govoril o njegovem obritem obrazu. Slušatelji so se zdrznili, se pogledavali med seboj in zmigavali z rameni.

»Prokop Osipič, govoril je govornik navdušeno, gledajoč v grob, »tvoje obličje ni bilo lepo, zelo grdo, bil si čmeren in osoren, toda mi vsi smo vedeli, da bije pod to »njanjo skorjô pošteno prijateljsko srce«.

Tu so zapazili poslušalci, kako se je nekaj čudovitega vršilo z govornikom. Srepa je zrl na jedno točko, se nemirno premaknil in stresel z rameni. Hipoma je umolknil, z začudenjem odprl usta in se obrnil k svojemu prijatelju Poplaskemu. »Glej, saj še živi!« rekel je in pogledal silno prestrašeno.

»Kdo živi?«

»I, Prokop Osipič, saj stoji pri onem kamenu.«

»Ta niti umrl ni. Ciril Ivanovič je mrtvec!«

»Toda ti si mi vendar sam rekel, da je vaš tajnik umrl.«

V Ljubljani, 16. avgusta. Nesloga med Nemci.

Wolf-Schönererjanci so napovedali nemški narodni stranki odkrit boj. Vrgli so Pradeja, drugega državnozborskega predsednika, in sedaj so se lotili še posl. Kaiserja. Radi vprašanja, ali se naj Češka razdeli, se je vnel med vsemi tremi svobodomiselnimi nemškimi strankami ljut boj. Wolfovci pa so se obrnili sedaj tudi proti nemškim naprednjakom, ki so imeli včeraj v Pragi svoj shod. Ker so vsi svobodomiselni Nemci nasprotni klerikalnim in socijalnodemokratskim Nemcem, je nastala sedaj na nemški levici splošna zmešnjava. Vse stranke se pobijajo med seboj, in boj za deželnozborske mandate bo nenavadno ljut. Izid boja bo vsekakor učinkoval tudi na položaj v državnem zboru.

Uspehi italijanskega ministrstva.

Radikalno ministrstvo v Italiji se utrjuje. Listi so se rogali, ko je Zanardelli po vzgledu Waldeck-Rousseaua skoval večino, v kateri so meščanski demokrati in socialisti. Monarhisti so zamerili mlademu kralju, da se je vzel umoru svojega očeta nagnil k »prekucuhom« socialistom ter se demokratiziral. Nemški listi se spočetka niso mogli načuditi dovelj, da ni začel Viktor Emanuel III. takoj z ognjem in mečem trebiti in uničevati socialistov in anarhistov, katere mečejo konservativci v isti lonec. Doslej pa se je kazalo, da je politika sprave in odpuščanja prava in uspešna. Republičanski poslanci so postali mirnejši, in so se celo udeležili zadušnic po kralju Humbertu. A tudi konservativni opozicionanci so se sprijaznili s »socialistom« Zanardellijem. Nedavno je glasovalo 33 konservativcev za ministrstvo. Zanardelli je poklical v svoj kabinet konservativa Baccelija, učenega moža, ter mu poveril portfelj za kmetijstvo. Baccelli hoče izboljšati kmetijske šole ter si je izgovoril v proračunu v to svrhu milijon. Zanardelli ima sedaj trdno stališče tudi pri desnici, in nasprotna mu je le še skrajna levica. V Italiji in v Franciji so delavci pri vladi dobro zastopani ter je razmerje med meščanstvom in delavstvom zategadelj znosljivejše, prijaznejše. To je uspeh politike Zanardellija in Waldeck-Rousseaua.

Vojna v Južni Afriki.

Desertacije med Angleži se množe, in policija je prišla v Southamptonu 12. t. m. 16 angleških beguncev, ki so se hoteli vkrcati v Ameriko. General Plumer je operiral v Kaplandiji, a se vrnil le z desetimi ujetimi Buri in z nekaj glavami živine. Lord Kitchener je 12. t. m. javil iz Pretorije, da je dosegel v minolem tednu »največji uspeh«. Od 5. avgusta nadalje je baje padlo 39 Burov, 20 jih je bilo ranjenih in 685 ujetih, 85 pa se jih je udalo. Zaplenili pa so Angleži baje 244.000 patron, 754 vozov, 5580 konj, 33.000 glav goveje živine in še večje število drugih živalij. Večina tega plena se je dobila v Oranju. Polkovnik Kekevič je ujel v Megalisbergu 40 Burov, med

»Ciril Ivanovič je bil tudi naš tajnik, to si ti, smešna stvar, zamenil. Prokop Osipič je bil vsekakor naš prejšnji tajnik, a on je bil pred dvema letoma prestavljen v drugi oddelek.«

»Vrág se zmeni z vami!«

»Zakaj si prekinil konec govora? Nadaljuj vendar, mučno postaja.«

Sapojkin se je iznova okrenil h grobu in je govoril s prejšnjo zgovornostjo do konca.

In resnično, pri nekem nagrobnem spomeniku je stal Prokop Osipič, star uradnik z obritim obrazom. Grdo je gledal govornika. »Kaj ti je le prišlo na um?« govorili so uradniki, ki so skupno s Sapojkinom odhajali od pogreba, »živemu si govoril nagrobni govor.«

»To ni bilo lepo od vas,« rekel je mrmraje Prokop Osipič, »naj se že spodi vaš govor mrtvemu, a glede kakega živečega se more le kot ironija tolmačiti. Prosim vas, kaj ste rekli? Neomadeževan ... nepodkupljiv ... ne sprejme denarja ... kaj tacega se more o živečem le v zasmech reči. In kdo vas je prosil, da omenjate moj obraz? Saj ni, da bi moral biti človek lep, lahko je tudi grd, a zakaj morate razkrinkati mojo fiziognomijo pred vsem svetom? To vendar boli!«

njimi Wolmaransa, bivšega predsednika prvega volksraada. »Standard« poroča, da je bil burski poveljnik Beyers v nekem boju težko in nevarno ranjen, tako da ni nobenega upanja, da bi okrevail. Parnik »Montrose« je odpeljal 900 ujetih Burov na Bermudo. Vendar je baje še vedno 17.000 Burov in 12.000 Afrikanderjev na bojišču. Orožja in streljiva imajo dovolj, ker si obojega vzemo Buri pri Angležih. Nedavno so pri Naboomspruitu zopet ople-nili cel vlak. V gorah Schurwe se je nedavno vršila bitka, v kateri so bili poraženi Angleži. 400 jih je bilo ujetih, 100 ranjenih. Število ubitih ni znano. Boj se je vršil v neki globeli, v katero so Angleži zašli. Kitchener je sporočil, da ženejo čete generala Frencha v Kaplandiji razkropljene Bure vedno bolj proti severju. Ali to ne bo istina, kajti hkratu poroča drug vir, da oblega troje burskih čet na jugozahodu Kaplandije mesto Clanwilliam. Senator Pauliat, predsednik odbora prijateljev Burov, je rekel zastopniku lista »Eclair«, da se bodo v mesecu novembru in decembru dvignili Kaplandci v masah. 400 angleških duhovnikov je izdalo poziv, naj se sklene z Buri mir ter naj jim se da amnestija, avtonomija in odškodnina. Končno se poroča, da je Krüger poln nade in samozvesti, njegova družba pa je malodušna in skoraj obupana.

Dopisi.

Iz Kamnika, 12. avgusta. (Ob-činske volitve in drugo.) »Po storjenem delu se sladko počiva«. Za to pa oprostite, da Vam nismo poslali do danes obširnejega poročila o volilnem boju, ki se je bil pretečeni teden v našem lepem, naprednonarodnem Kamniku. Ko so ponehali valovi razburkane volilne agitacije, smo si želeli vsi in tudi privoščili nekoliko počitka, zato je naše poročilo nekoliko zakasnelo. V ponedeljek dne 5. t. m. že je zabučala vojna trobenta »Slovenčevega« dopisunčka tako silno, da je vsakdo mislil, da narodna napredna stranka mora propasti ter zginiti za vedno s površja. Dopisnik se je izpotikal nad železnim mostom, v katerega mora biti istinito zaljubljen, ker ni videl, idoč od tam »Žabje luže« (tako bi se mogel imenovati naš, po zaslugi klerikalnih kimovcev za drag denar napravljeni vodovod) — ker se je nispominjal niti z jedno besedico. Dopisnik nam je v tem dopisu že hotel zapeti »libera«, a zopet se je zmotil, kakor je to dokazala bitka tri dni potem. Idimo tedaj na bojno polje, pogledjmo kako so si stale vrste nasproti in kak je bil boj. Klerikalci so lazili neprestano po hišah, nadlegovali ženstvo za pooblastila in navduševali može naj gredo »za sveto vero« v boj. Dne 4. t. m., to je bilo v nedeljo videlo in slišalo se je, kako je Kamniški dekan ljudstvo slepil na leci, ter je rotil, naj čuvajo sveto vero in se za njo bojujejo; zdelo se nam je, da to ni več »hiša božja« — marveč »agitacijski zavod«. Okoliški župniki pa so tudi kmete raz leco pozivljali, naj vsi isti, ki imajo volilno pravico v Kamniku zanesljivo gredo na volišče, kajti — »liberalci« silijo na površje. V sredo dne 7. so privlekli nič manj kot 67 kmetov-analfabetov v Kamnik k volitvi, kateri so bili nasičeni s »koštrunom« in napojeni s katoliškim vinom, vsi navdušeni za sveto vero v resnem prepričanju, da bodo ta dan vero rešili, ter liberalce popolnoma uničili. Mestni volilci držali so se hrabro ter šli z narodno napredno stranko v boj. Slava jim! A bilo ni drugače, analfabetov bilo je več in podlegli smo v III. razredu četudi nismo mnogo zaostali. Klerikalci so oddajali glase za mrtve žene in še živeče polnoletne kurande. Dekan sedel je pri oknu ter imel »prekrasni vis a vis« z ob zidu slonečim kapelanom, kateri je »zamerke« delal, katera verna ovčica se jim je izneverila. Precej smeja pa je obudil neki analfabet, kateri si nikakor ni mogel zapomniti imena dekanovega, pa je zaklical »Janez tehant«. — Taka je bila vsaj bolj površno popisana volilna borba v III. volilnem razredu, kjer so dobili naši do 90 — nasprotniki pa do 120 glasov. Mi pa smo svojo smer in pozornost obračali bolj na II. razred, kjer smo imeli več upanja na zmago, kakor pa v III. razredu, in nismo se varali. Nasprotniki so pripeljali vse, kar se je dalo vlo-

viti, a so kljub temu zaostali za šest glasov. To jih je silno potrlo in takoj so uvideli, da ni več pomoči, ter da bodo morali radi ali neradi prepustiti mestno gospodarstvo spretnejšim možem, kakor je bilo do sedaj, ker jim je bilo dobro znano, da bodo prav za prav tepeni šele drugi dan, ko bode volil prvi razred. In niso se motili. V prvem in v drugem razredu zmagala je zavednost. Konec je bilo volilne borbe, bojne trombe so vtihtile grom klerikalnih topov je ponehal, a mi smo se zadovoljni vračali z bojišča ter nestrpno pričakovali kako bode zatulil »Slovenec«. A glejte čudo, do danes ga še ni bilo slišati. Drugi dopis spisan od »ta kunštnega Tineta«, pa nima ne nog ne glave. Trikrat sem ga prečital, čitali so ga drugi ali vsak je vprašal drugega: »Kaj pa bi ta »prismodiha« prav za prav rad, jaz ga ne razumem«. Umljiv je samo en stavek, namreč stavek, ki pravi: »Da je kat. narodna stranka življenska stranka«. Ali glejte čudo, ta »življenska stranka« je v Kamniku pri svetega Jakoba solnčnej vročini, pretečeni teden »zmrznila«. Kaj ne, g. urednik, da so čudna pota človeške usode? Pa naj bo, pustimo jo v miru, zmrznila je! Bog ji daj večni mir in pokoj; »Tine ta kunšten« naj pa joka po njej še potem ko se preseli v volčji potok študirat. Amen.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. avgusta.

— **Osebnost.** Poštnim vezbenikom v Ljubljani je imenovan g. Artur Tanjšiš iz Šmarja pri Jelšah.

— **„Ist das ein freches Subject, dieser dr. Schlindra“** — tako se glasi sodba necega velikega dunajskega lista o govoru dr. Šusteršiča. Ta govor je zdaj priobčil »Slovenec«. Kaj brezsramejšega si je težko predstavljati, nego je ta konglomerat lažij, natolcevanj, barabij in infamij. Odgovor seveda ne izostane in — Žlindra si ga ne vtakne za zrcalo, to mu garantiramo.

— **Ali je mogoče?** Škofova narodna nezavest, spojena z rimskim internacionalizmom, začela je poganjati čudne cvetke narodnega njegovega prepričanja in ponosa. Spozabil se je tako daleč, da je nastavljal necega nemški govorečega moža, da pobira doneske za njegove nepotrebne št. Viške zavode. To nemški golčee človeče hodilo je predvčeranjem sladko ginjeno po Dunajski in Marije Terezije cesti ter povsod povdarjalo veliko potrebo in važnost teh zavodov proseč zanje milodarov. Prišlo je tudi v Kolizej k ženi necega obolelega železniškega uslužbenca, ki bi pa sama kar nujno potrebovala blagodušne podpore Antona Bonaventure. Da, po čudnih in nikakor ne plemenitih potih hoče priti škof do svojih zavodov in ž njimi še marsikaj drugega. Pa še govore, da se ne zaveda svoje slovenske narodnosti! Sicer pa ima tudi nemški govorečega polirja, ki je zapodil necega kamnoseka, ki ni hotel ali ni znal nemški ž njim govoriti.

— **Umetniški stipendij** je naučno ministrstvo podelilo novelistu gosp. Fr. Ks. Mešku, ki slušbuje kot provizor v št. Danijelu na Koroškem.

— **Sedemdesetletnico skladatelja dr. Gustava Ivavca** so slovesno praznovali v sredo v št. Jurju ob južni železnici. Zvečer je bila bakljada s podoknico, potem pa večerja pri gospodu Nendlu.

— **Na čast češkim kolesarjem**, ki pridejo jutri v soboto v našo belo Ljubljano, priredi se, kakor je bilo že javljeno, popoldne ob 2. uri v mali dvorani »Narodnega doma« banket, zvečer pa na vrtu »Narodnega doma«, oziroma pri slabem vremenu v sokolski telovadnici koncert s sodelovanjem pevskih društev »Ljubljane« in »Slavca« ter meščanske godbe. Vstopnina znaša za osebo 40 vin. Gostje Čehi ter kolesarji v dresi so vstopnine prosti.

— **Zveza slovenskih kolesarjev** vabi tem potom še enkrat vse slovenske kolesarice ter kolesarje, zlasti ljubljanske, da gredo v soboto mnogobrojno Čehom do Medvod nasproti ter jih ondi pozdravijo. Zbirališče v Ljubljani je na dirkališču, odhod točno ob 1/11. uri popoldne. — V nedeljo pa spremi zveza

brate Čeha v Postojino, da si ogledajo tamkaj naše podzemeljske krasote. Upamo, da se udeleži tega izleta vsak zaveden slovenski kolesar, da ne zamudi prilike, izkazati vsaj zadnji dan simpatije do bratskega nam naroda. Zbirališče v Ljubljani je na dirkališču, odhod pa točno ob 6. uri zjutraj.

— **Privatni sestanek trgovskih nastavljenecv** priredi slovensko društvo »Merkur« v Ljubljani v soboto 17. t. m. ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih v »Narodnem domu«. Vstop imajo člani in po njih upeljani gosti. Na dnevnem redu je razgovor o ovirah nedeljskega počitka.

— **Električna železnica v Ljubljani.** Včeraj popoldne se je vršila na jednom delu proge prva vožnja za poskušnjo. Obnesla se je v vsakem oziru prav povoljno. Umeje se samo ob sebi, da je ta vožja za poskušnjo obudila veliko zanimanja in privabila mnogo občinstva. Poljanska cesta je malokdaj tako živa, kakor je bila včeraj.

— **Iz Vevč** se nam piše: Tovarna je opustila svojo restavracijo, v kateri se je dobila poštena jed in pijača. Osebito zadnje čase, ko je gostilno oskrboval g. Fr. Dolničar. Toda neznosne razmere prisilile so ga, da je odšel drugam. Ž njim smo izgubili krepak steber našega mladega pevskega društva »Sloge«. Upamo, da mu ostane, kakor je obljubil, še tudi na tujem zvest podpornik. V Vevčah imamo sicer še dve gostilni, a če si jih človek ogleda od bližje, se prepriča kmalo, da nista vredni nositi to ime. To so navadne beznice, boljšega imena ne zaslužijo. Snage ni nobene. Delavci dobivajo za pošten denar dostikrat jed, katere bi niti pes ne pokusil. Ako se kdo kaj pritoži, zavrne ga ponosni gostilničar: »če ti ni prav, si pa pomagaj«. Upajmo pa, da se bode to obrnilo na bolje, ker g. Avg. Kuhar stavi v Vevčah novo hišo, v kateri bode vodil gostilno. Pričakovati je pač, da se mu pri podelitvi koncesije ne bodo stavile zapreke od strani oblasti. Vsakdo mora priznati opravičeno potrebo kake »čednejše« gostilne v Vevčah, kamor se bode upal pošten človek brez skrbi vesti in, da bode za težko prisluženi denar tudi pošteno postrežen. G.

— **Iz Št. Janža na Dolenjskem** se nam poroča: Večletne želje prebivalcev naše lepe šentjanske doline so se vendar uresničile. Veliki klanec na cesti pod Gomilo je odstranjen, in razteza se sedaj nova, skoro popolnoma ravna cesta, od Št. Janža do Krmelja. Podjetnik tega dela, g. Alojzij Knez je, kakor se je izrazil gosp. inženir Smrekar, ki je pred nekaj dnevi izvršil kolavdacijo na tej novo zgrajeni cesti, to delo upravnajmo vodil in izpeljal. Gospod inženir Smrekar tudi v resnici ni našel nikakih nedostatkov, in je bila cesta takoj brez ovir izročena velezaslužnemu okrajnemu cestnemu odboru radeškemu. Za to veliko dobroto v naši okolici moramo biti pač v prvi vrsti hvaležni deželnemu odboru kranjskemu vsled izdatne podpore, katero je blagovolil prispevati, v drugi vrsti pa našima vrlima naprednjakoma gg. Ivanu Prijatelju in Iv. Majcenu, oba v Št. Janžu, ki sta že dolgo delovala na to, da se ta cesta uredi, ter olajša tako trud ubogi živini in nam voznikom. Željo imamo zdaj le še jedno, namreč, da bi se se cesta od Krmelja zvezala z deželno cesto, proga Radna-Tržišče, potem bomo pač v tem oziru vsi zadovoljni in hvaležni bomo vsakemu, ki bi nam v to pripomogel.

— **Vremensko poročilo s Kredarice meseca julija 1901.** Srednji zračni tlak (na 0° reduciran) je bil 556.77 mm; najvišji 29. julija 561.5 mm, najnižji 3. julija 552 mm. Srednja mesečna toplota znašala je 5.7° C; najvišja 18. julija 14.2° in najnižja 3. julija 0.2°. Srednja relativna vlaga je bila 84.5. Polovica meseca je bilo oblačno. Prevladovali so južnozpadni vetrovi. Padavine bilo je 128.8 mm in sicer v 17 dneh; trikrat je snežilo, 2krat je padala toča, 2krat je bila nevihta, megla pa 21krat. Za turistiko je bil mesec julij jako neugoden.

— **Zveza slovenskih posojilnic v Celju** priredi dne 29. t. m. v Celovcu poučen shod za koroške slovenske posojilnice.

— **Šolo zaprli so na Humu in pri Svetinjah v ormoškem okraju**

vsled »špičkov«, ki med tamošnjimi učenci nastopajo. Prva šola boče dva, druga tri tedne zaprta.

— **Okrajne učiteljske konference za ptujski politični okraj** pod predsedstvom novega okrajnega šolskega nadzornika g. Ivana Dreflaka, bodo letos sledeče odredene: Dne 4. septembra v šoli pri Veliki Nedelji za ormoški okraj; dne 7. septembra v šoli ptujske okolice za ptujski okraj in dne 11. septembra v šoli v Rogatcu za rogaski okraj.

— **Stolpna ura v Kozjem.** Piše se nam: Nikar se smejeti, ko čitate ta napis! Zadeva nikakor ni smešna, pač pa jako resna, da — žalostna. Že jedenkrat namignilo se je v tem listu našemu g. kanoniku, naj rajši skrbi, da bode stolpna ura popravljena, kakor pa da zabavlja na »liberalne« časopise. A ta migljaj ni nič pomagal. Dasiravno se vsako nedeljo in praznik med mašo pobirajo s »cingeljkom« darovi za cerkev, in že mora tega denarja precej biti, se g. kanonik za stolpno uro vendarle nič ne briga. Ta ura je postala že tako muhasta, da je škandal. Naj sledi nekoliko statističnih podatkov. Skozi par dni je bila stolpna ura v primeri s poštno uro (uravnano po srednje-evropskem času) za cele četrt ure naprej. Nekega jutra pa je bila ob 6. uri jednaka s poštno uro. Toda to ni trajalo dolgo. Ko je kazala poštna ura sedem 45 min., zvonilo je v stolpu že 7. uro. Ta je zletela torej v jedni uri zopet za četrt ure naprej. Vsled obilnega truda je stolpna ura takoj na to obstala. Ko je zopet nadaljevala svojo pot, oznanjala je 9. uro, med tem ko je poštna ura kazala šele osem 50 min. Jedno uro pozneje, torej po srednje-evropskem času ob 9. uri 50 min. napovedala je stolpna ura devet 45 min. V jedni uri je torej zaostala za četrt ure. Toda tudi to razmerje trajalo je le par ur, kajti že ob 12. uri 50 minut srednje evropskega časa bila in kazala je stolpna ura namesto dvanajst 45 minut 1. uro. Poskočila je torej vdrugič za četrt ure. Tega skakanja zdaj naprej, zdaj nazaj, se je končno vendar naveličala in je tako ostala še drugi in tretji dan. Četrti dan popoldne pa se je zopet zjednačila s poštno uro (zaostala je torej za 10 minut). Korakala je potemsložno do 7. ure zjutraj drugega dne. Potem pa se je naveličala in — obstala. Šele čez poldrugo uro se je zopet zdramila ter napovedala 1/2 9. uro, med tem ko je srednje-evropski čas kazal 8. uro 35 min. Kako bo naprej, ne vem, ker nočem dalje čakati. — In na tako uro se naj kdo zanesel? Žalostna stran te zadeve je, da je ta ura merodajna za c. kr. sodnijo. Ker se c. kr. sodnija po tej uri ravna, ni čuda, če se zgodi toliko »kontumacov«; vsega je kriva pač le ura v stolpu, ki kaže sedaj tako, drugič že drugače. Ker g. kanonik noče skrbeti za popravo stolpne ure, naj bi sodnija svoje uradne ure uravnala po srednje-evropskem času, in morda tudi na hodnik jedno tako uro obesila, da bomo vsaj pri sodnji imeli vedno jednoten čas, kar je pač velike važnosti! Prosimo!

— **„Celjska narodna godba“** priredi v nedeljo 18. avgusta ob 8. uri zvečer koncert pri ugodnem vremenu na dvorišču, pri neugodnem vremenu pa v veliki dvorani »Narodnega doma«. Vstopnina za osebo 30 novcev ali 60 vinarjev. Ker je godba pri zadnjem koncertu bolje igrala kakor kedaj prej, je bilo občinstvo posebno zadovoljno in ker se je splošno želelo, da se priredi letos, dokler ni prepozno, še eden koncert na prostem, je godba tej želji radovoljno ustregla, nadejati se je tedaj obilnega obiska.

— **Dvoje nesreč hkratu na železnici.** Blizu Račjega pri Mariboru se srečavata dva proti jugu, oziroma proti severu vozeča brzovlaka. Včeraj popoldne okoli pol 3. ure je popravljaj ondi neki delavec brzojavne žice. Malo hipov, predno sta dospela brzovlaka, je delavec zagledal na progi igrajočega se otroka. Hitro je stekel, da reši otroka, a v skrajnem hipu je mogel otroka le še vreči na drugo progo. Ali v tem trenutku je že pridrl vlak ter delavca raztrgal. Toda v tistem hipu je pridrl tudi brzovlak z nasprotni strani ter povozil tudi otroka. Tako sta bila hkratu mrtva dva človeka.

— **Čitalnica v Kobaridu,** katero je ustanovil pesnik Simon Gregorčič, slavi 25. t. m. svojo 30letnico.

— **Izlet na Bled** priredi dne 17. t. m. pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah pri Trstu. V nedeljo zvečer pridejo izletniki v Ljubljano in ostanejo tu tudi v ponedeljek dopoldne. V nedeljo zvečer bo sestanek v »Narodnem domu«.

— **Samomor?** Včeraj zjutraj je bil mej postajama Zalog in Ljubljana povožen bančni uradnik in redakter lista »Novo Vreme« Simo Pajič iz Zemuna. Povožil ga je poštni vlak in ga tako razmesaril, da ga ni bilo spoznati. Pajič je bil kaci 45 let star. Prišel je pred kratkim v Ljubljano in hotel od tod k Rikljiu na Bled. Obiskal je tudi naše uredništvo in naredil na nas utis, da ni prav zdrave pameti. Kakor smo izvedeli, je bil mož res dlje časa v blaznici.

— **Biciklist v Savi.** Včeraj po šesti uri zvečer pridrivil je neki biciklist, delavec pri g. Radišiču v Kamniku, z vso silo na črnuški most. Mož je bil očitno pijan. Sredi mostu je nakrat obrnil kolo in — s kolesom vred padel v Savo, ki ga je odnesla. Mož se je najbrž pri padcu ubil.

— **Kap je zadela** včeraj dopoldne v Bambergovi veži nekdanjega urednika »Slovenca« in »Brenclja«, slepega Jakoba Alešovca. Otrpnjena je vsa desna stran in ni dosti upanja, da bi mož okrevl. Alešovca so z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolnico. Rad ni šel, češ, da v bolnici ni dobro bivati, a ko se mu je reklo, da sicer ne sme upati, da ozdravi, se je udal.

— **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Meseca julija prčeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Anton Korbar, Vodnikov trg, trgovino s specerijskim in materialnim blagom in z barvami ter prodajo žganih opojnih pijač na drobno; Marija Sattner, Dunajska cesta št. 19, izdelovanje paramentov; Andrej Šarabon, Zaloška cesta št. 1, gostilničarski obrt; zadruga mizarjev v Št. Vidu nad Ljubljano, vpisana zadruga z omejenim poroštvo, Gradišče št. 5, prodajo pohištva; Fran Babič, Dolenjska cesta št. 2, trgovino z mešanim blagom in prodajo žganih opojnih pijač na drobno; Jožefa Waneck, sv. Petra cesta št. 23, trgovino s čepicami; Avgust Dreise, Konjušne ulice št. 2, prodajo steklarskih izdelkov; Franc Koemur, Karlovska cesta št. 14, pekarski obrt; Ivan Zorber, rimska cesta, vbiranje glasovirov in orgelj; Ludovik Benedik, Dolenjska cesta št. 8, trgovino z mešanim blagom; Frančiška Dimic, Mestni trg, prodajo mlečnih izdelkov; Vinko Vojevič, Tržaška cesta št. 27, gostilničarski obrt; Frančiška Štuler, Soteska št. 4, žensko krojaštvo; Franc Krvarič, Resljeva cesta št. 1, kavarnarski obrt; Uršula Breclnik, Mestni trg, prodajo živil; Urban Rechberger, Dunajska cesta št. 15, prodajo oglja; Marija Čelešnik, Pogačarjev trg, prodajo sadja; Jožefa Schwaiger, Kolodvorske ulice št. 26; prodajo razglednic; Marjana Kovač, prodajo slaščičarskega in medičarskega blaga pri hiši št. 101, ob sv. Petra cesti. — Odglasili, oziroma faktično opustili pa so obrt: Franja Ravnikar, Špitalske ulice št. 7, gostilničarski in krčmarski obrt; Ulrich Schmid, Resljeva cesta št. 1, kavarnarski obrt; Franc Škarjavec, Dunajska cesta št. 7, krojaški obrt; Helena Rojc, Kolodvorske ulice, prodajo razglednic.

— **Strela** je udarila danes dopoldne na Radeckega cesti v Bahovčevo hišo, prizadela ni druge škode; kakor žleb je nekoliko razbila.

— **Prijeta tatica.** Mestna policija je aretovala tatico Marijo Mrak iz Burgštala v Škofjiloki. Služila je pri kavarnarju Huttaju v Vodmatu, kateremu je bila pokradla različne stvari.

— **C. kr. deželni plačilni urad na cesarja Josipa trgu v Ljubljani** bo dne 22., 23. in 24. avgusta t. l. zaradi glavnega snaženja uradnih prostorov strankam zaprt.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 4. do 10. avgusta 1901. Število novorojencev 17 (=25.24‰), mrtvorojenec 1, umrlih 27 (=40.09‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 3, vsled nezgode 1, za zazličnimi boleznimi 23. Mej njimi je bilo tujcev 10 (=37.03‰), iz zavodov 13 (=48.1‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 1, za škrlatico 3 osebe.

— **Nakrat izgubila spomin.** Na Dunaj prišla je nedavno 28 do 30letna žena, katera ni vedela redarstvu povedati, kdo in od kod je. Sploh se ni vedela ničesar spomniti. Na vsako vprašanje odgovarja z »ne vem«. Zdravniki menijo, da se je žena bržčas silno prestrašila, ali pa jo je zadela huda nesreča, vsled katere je izgubila popolnoma spomin.

— **Anarhisti v Patersonu** so obletn'co umora kralja Humberta praznovali slovesno. Zbralo se je okoli 500 anarhistov, ki so proslavljali »junaško delo« Brescija. Slavni govornik je povedal, da sta šla z Brescijem anarhista Quintecavalle in Lami iz Patersona v Italijo, da umorita Humberta. Ta dva pa je prišla italijanska policija ter sta še sedaj v ječi. Proti temu so anarhisti slovesno protestirali ter zagrozili, da odide kmalu nov anarhist v Italijo.

— **Vojaštvo in omika.** Ljudstvo se v obče pritožuje, da vojaštvo pogoltne največji del državnih dohodkov, vsled česar ni mogoče uresničiti drugih ljudskih kulturnih naprav. Statistični podatki posameznih evropskih držav kažejo, koliko žrtvuje vsaka za omiko svojega pojedinca: Avstrija 1-61 K, Rusija —14 K, Belgija 2-18, Prusija 2-66, Anglija 2-94, Francija 2-97, Nizozemska 3-03, Švica 3-05, Dansko 4-46. Nasprotno pa plača se za vojaštvo na eno glavo v Avstriji 6-46, v Rusiji 9-96, v Belgiji 6-55, v Prusiji 9-69, v Angliji 17-62, na Francoskem 19-00, v Nizozemlji 17-00, v Švici 3-89 in v Danski 8-36. To so jako zanimive številke. Srečno evropsko prebivalstvo ima res vzroka dovolj, zabeležiti si jih prav dobro v spomin.

— **Mravlje so umorile otroka.** V minulih dneh je šla žena delavčeva, Marija Jelinkova v Marijinih toplicah s šest tednov starim otrokom na njivo — odložila je otroka in opravljala svoje delo. Otrok je jokaj, pa za to se mati ni brigala. Še-le po pol uri, ko gre vendar pogledat otroka, je zagledala strašen prizor — otrok je bil od mravelj obsut. Vse polno jih je bilo v ustih, v nosu, v ušesih in obraz je bil ves otekel. Jelinkova je brž odnesla dete k zdravniku, toda bilo je že pozno. Otrok je umrl v neznanjskih bolečinah malo ur pozneje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Praga 16. avgusta. Na shodu v Lučni je govoril narodni socialista posl. Fressl. Socialni demokratje so mu grozili, da ga ven vržejo, Fressl je potegnil revolver iz žepa in rekel, da naj ga ne jeze, sicer da bo streljal. Udeležniki shoda so Fressla razorožili in deponirali revolver pri županstvu.

Budimpešta 16. avgusta. V Veliki Kikindi je poročnik grof Haller v neki restavraciji s sabljo napadel več meščanov, češ, da so ga fiksirali. Župana je smrtnonevarno ranil. Občinstvo je Hallerju vzelo sabljo. Stvar se je naznanila kabinetni pisarni.

Sofija 16. avgusta. Porotno sodišče je Sarafova in z njim vred obtožene člene macedonskega odbora oprostil od obtožbe radi umorov turških in rumunskih vohunov. Sodi se, da je vsled tega postal položaj bolgarske vlade in celo položaj kneza Ferdinanda jako neugoden.

Carigrad 16. avgusta. Policija je zadnje dni zaprla nad 200 Armencev.

Berolin 16. avgusta. Večina občinskega odbora hoče v drugič voliti svojega tovariša Kauffmanna podžupana, dasi cesar prve njegove izvolitve ni potrdil.

London 16. avgusta. Chamberlain je v parlamentu rekel na neko interpelacijo, da so v Južni Afriki sedaj take razmere, kakor so bile na Filipinih tedaj, ko je ameriški general Mac Arthur odredil, da se vsak Filipinec usmrti kot morilec, ako ameriškega vojaka ustrelji.

London 16. avgusta. »Standard« poroča, da Kitchenerjeva proklamacija ne bo imela prav nobenega uspeha, ker Schalk-Burgher in Stejn se na noben način ne udasta, saj bi se to smatralo za izdajstvo, a dokler ta dva ne kapitulirata, tudi Botha in drugi zapovedniki tega ne store.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. avgusta Angela Rioldi, kurjačeva hči, 2 leti, Trnovski pristan, št. 4, škrofulosa. — Adolf Fritz, dimnikarjev sin, 17 dni, Poljanaka cesta št. 64, bošjast. — Fran Kljun, misar, 30 let, Radeckega cesta št. 11, gnitje križne kosti. Dne 12. avgusta: Oton Rošnik, računskega revidenta sin, 6 mes., Zatiške ulice št. 1, črevesni katar.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje
antiseptična

Melusina ustna in zobna voda

utrudi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 60 kr.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
Po pošti razpošilja se vsaki dan dvakrat.

Jedina zaloga (28-33)
dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Realskega cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Meteorologično poročilo.

Vidna nad morjem 806-8 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

August	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Kokina v 24 urah
14.	9. zvečer	735.9	17.9	brezvetr.	sk. oblač.	0.4 mm
15.	7. zjutraj 2. popol.	735.4 733.5	16.5 25.7	brezvetr. sl. vzjvzh.	oblačno del. oblač.	0.4 mm
16.	9. zvečer	733.2	17.0	sl. jvzhod	jasno	0.4 mm
17.	7. zjutraj 2. popol.	732.1 733.5	15.3 14.2	sl. jug sl. sszh.	oblačno dež	0.4 mm

Srednja temperatura srede in četrtka 18.3°
in 19.7°, normale: 19.0° in 18.9°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah	99.-
Skupni državni dolg v srebru	98.85
Avstrijska zlata renta	118.60
Avstrijska krona renta 4%	95.85
Ogrska zlata renta 4%	118.60
Ogrska krona renta 4%	93.25
Avstro-ogrsko bančne delnice	1687.-
Kreditne delnice	633.25
London vista	239.60
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.15
20 mark	23.45
20 frankov	19.05
Italijanski bankovci	91.10
C. kr. cekini	11.32

Zahvala.

Povodom smrti našega nepozabnega
sina in brata, gospoda

Fra Polak-a

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancom, posebno č. gg. duhovnikom,
slav. gasilnim društvom v Trbovljah
in v Dolu, dalje gg. pevcem za gniljivi
žalostinki, kakor tudi darovateljem kras-
nih vencev ter vsem, ki so mu izka-
zali zadnjo čast, najprisernejšo zahvalo.

Trbovlje, dne 14. avgusta 1901.

(1753) **Žalujoči ostali.**

Gospodična

zmožna obeh jezikov v govoru in pisavi,
vajena že v pisarni, želi vstopiti v kako
odvetniško ali notarsko pisarno. (1748-2)
Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«.

Št. 131/pr.

Razpis.

1637-3

V deželni bolnici v Ljubljani izpraznjena je

služba sekundarija

z adjutom 1200 kron na leto. Služba se odda za dobo dveh let, ta doba pa se lahko
podaljša, ako je službovanje dotičnika zadovoljivo.

Prosilci za to službo predložijo naj svoje s krstnim listom, z doktorsko diplomom in
z dokazili o znanju slovenskega in nemškega jezika opremljene prošnje

do 25. avgusta 1901

vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, dne 31. julija 1901.

Učenec

sprejme se takoj v trgovino z mešanim
blagom pri (1732-3)
Albinu Rant-u v Kranju.

Lepo stanovanje

na „Zelenem hribu“, Dolenjska cesta
št. 23, obstoječe iz 3 sob, kuhinje, jedil-
nega hrama, s pritliklinami, odda se
tako najceneje v najem.

Natančneje se izve v pisarni Auerjeve
pivovarne. (1745-2)

Tanglefoot

amer. priprava za popolno uničenje mnh
se dobiva v prodajalni trdke (12-147)

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.

Spretne, solidne

potovalne uradnike

(akvizitérje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti
visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno
plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranj-
skem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice
Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošil-
jajo pod: „akvizitér 25“ upravnistvu „Slov.
Naroda“. (1026-28)

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski
sok, kateri teče iz breze,
ako se navrti njeno
deblo, je od pamtveka
znan kot najizvrstnejše
leptilo; ako se pa ta
sok, po predpisu izu-
mitelja pripravi kemič-
nim potem kot balzam,
zadobi pa čudovit uč-
nek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali
drugi deli polti ločijo se že drugi dan ne-
znatne luskinje od polti, ki postane vsled
tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale
gube in kozave pike ter mu daje mladostno
barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in
čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost,
ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge ne-
snažnosti na polti. — Cena vrču z navodom
vred gl. 1.50. (112-15)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za
kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.
Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja
lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna
naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Stenografa

s hitro in lepo pisavo sprejme tukajšnji
odvetnik s 1. septembrom t. l. v stalno
službo.

Ponudbe pod „100“ na upravnistvo
»Slov. Naroda«. (1711-3)

Ces. kr. avstrijsko državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

**Odhod iz Ljubljane j. s. kol. Proga čez
Trbiž.** Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selsthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-
Reifing v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selsthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifing v Linc, Budejevice, Plzen, Mari-
jine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago,
Lipko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m
popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15.
junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Fran-
zensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selsthal v Solno-
grad, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc,
Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifing v Steyr,
Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove
vare, Karlove vare, Prago, Lipko, na Dunaj čez Am-
stetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m
popoludne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni
vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mona-
kovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.**
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne
istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Ko-
čevje. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga
iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak s
Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Fran-
zensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseaa, Ljubna,
Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoludne osonni vlak
s Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda,
Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Ce-
lovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m po-
poludne osonni vlak s Dunaja, iz Ljubna, Selsthalja,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m
zvečer iz Podnarta-Krope. — Ob 8. uri 51 m
zvečer osonni vlak s Dunaja, iz Lipskega, Prage,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in
Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj,
iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popo-
ludne iz Straže Toplice Novega mesta, Kočevja in ob
8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Lju-
bljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7.
uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne, ob 6.
uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Lju-
bljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob
6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob
6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Št. 110/pr.

Razpis.

(1661-3)

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče službe:

1. službo **revizorja** pri deželnem tajnistvu s plačo 2600 K in aktivitetno
doklado 500 K ter s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 200 K. Pro-
silci za službo revizorja, kateri bo imel v prvi vrsti nadzorovati poslovanje občin na
Kranjskem, morajo dokazati, da so dovršili juridično-politične študije in da so na-
pravili praktični izpit ali pa za politično ali pa za sodniško poslovanje. Ako takih
prosilcev ni, se bo oziralo tudi na prosilce, kateri dokažejo, da so za upravno poslo-
vanje dobro izvežbani;

2. službo **konceptnega praktikanta** pri deželnem tajnistvu, z adjutom
letnih 1200 K. Pogoji je dovršitev juridično-političnih študij;

3. službo **pristava** pri deželnem stavbnem uradu s plačo 2000 K in aktivi-
tetno doklado 400 K na leto ter s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic
po 200 K. Pogoji je dovršitev tehničnih študij za inžinersko stroko;

4. službo **stražnega nadzornika** v deželni prisilni delavnici s plačo
1600 K na leto in prostim stanovanjem ter s pravico do dveh v pokojnino vstevnih
petletnic po 100 K. Prosilci morajo dokazati, da so dovršili vsaj 4 razrede kake
srednje šole in da so usposobljeni za službovanje v kaznilnicah ali prisilnih delavnicah.

Prosilci za službe, navedene pod št. 1-4 predložijo naj svoje z dokazili o
starosti, znanji slovenskega in nemškega jezika, dalje s spričevali o usposobljenosti
podprte prošnje

do 1. septembra 1901

podpisanemu deželnemu odboru.

Oni prosilci, ki so v kaki javni službi, predložiti morajo svoje prošnje potoma
svoje predpostavljene oblasti.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 31. julija 1901.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne
uradniške uniforme

In poverjeni zalagatelj ces. kr. unif.
blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za
izdelovanje civilnih oblek in nepre-
močljivih havelokov po najnovejši fa-
coni in najpovoljnejših cenah. Angle-
ško, francosko in tuzemsko robo ima
na skladišču.

Gospodom uradnikom se pripo-
roča za izdelovanje vsakovrstnih uni-
form ter preskrbuje vse zraven spa-
dajoče predmete, kakor: sablje, meče,
klobuke itd., gospodom c. kr. justič-
nim uradnikom pa za izdelavanje
talarjev in baretov. 34

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

= urar =

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo naj-
večjo zalogo vseh
vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz
tule, jekla in nikla,
kakor tudi stenskih
ur, budilk in salon-
skih ur, vse samo
dobro do najfinije
kvalitete po nizkih
cenah.

Novosti v žepnih in sten-
skih urah so vedno
v zalogi. 34

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lov-
skih in potnih daljno-
gledov, kakor tudi vseh
optičnih predmetov.

Zaloga fotografičnih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila
in vnanja naročila točno in ceno. 34

Pri nakupovanju

suknenega in manu-
fakturnega blaga
se opozarja na trdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga

34

suknenih ostankov.